
רחל בלומנטל ז"ל

Author(s): ד"ר כהן

Reviewed work(s):

Source: *Zion* / ציון, Vol. ט (תשכ"ט), חוברת א - ב, pp. 109-110

Published by: [Historical Society of Israel/](http://www.jstor.org/stable/70051606)

Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/70051606>

Accessed: 19/11/2011 13:06

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at

<http://www.jstor.org/page/info/about/policies/terms.jsp>

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Historical Society of Israel/ is collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Zion* /.

<http://www.jstor.org>

רחל בלומנטל ז"ל

מאת דניאל י. כהן

בליל שבת, ד' באב תשכ"ט (18 ביולי 1969), הלכה מאתנו אחרי מחלה קצרה גב' רחל בלומנטל לבית הילדסהיימר, מן העובדים הבכירים של הארכיון הכללי לתולדות ישראל. מותה ללא עת של "לינקה" בלומנטל הוא אבדה קשה לא רק לבעלה ולילדיה, אלא גם לחוג הקטן של הארכיונאים בארץ בכלל, ובמיוחד לארכיון הכללי, בו מילאה כמה תפקידים מרכזיים.

כאשר הצטרפה לפני כתריסר שנים לסגל המצומצם של הארכיון היתה רחוקה ממטרותיו ומדרכי הפעולה שלו, אבל הודות למשיכה שנבעה מן התעודות עצמן, ובעיקר מכוח רצונה החזק השתלטה על תחומים רבים, ובמשך השנים הפכה לעמוד התווך הן במדור המיקרו-פילמים, הן בשרות לצבור החוקרים בארץ ובחו"ל ומעל לכל בשטח שהיה אהוב עליה ביותר: הטפול בשאלות גיניאלוגיות שהופנו לארכיון. אולם הרב-גווניות שבאישיותה מצאה את ביטוייה הבולט ביותר בתחום שבו היתה הראשונה והיחידה בארץ: כוונתי להכנת פאקסימיליות של תעודות, אשר החלה כתחביב ואשר הביאה לדרגת שלמות נדירה. בתערוכה המתמדת של הארכיון מושקעים כל אהבתה למקצוע, חוש האסתטיקה שלה וכשרונותיה הרבים כאמן וכאומן.

גב' בלומנטל נולדה בברלין בשנת 1914, התיחסה לכמה משפחות יהודיות בולטות בחכמה ובמעשה בגרמניה של הדורות האחרונים: הילדסהיימר (סבה היה ד"ר הירש הילדסהיימר, מבניו של ר' עזריאל), הירש בהלברשטט ואטלינגר בקרלסרוה; גם בה מצוי היה אותו צרוף מוצלח של השכלה הומניסטית רחבה עם המסורת החיה של יהדות אשכנז, ההולכת ונעלמת לנגד עינינו יחד עם נושאי.

הידע הגיניאלוגי ה"חי" היווה את הבסיס להתענינותה בתחום זה, ואילו הקשר הבלתי-אמצעי עם החומר הרב והמגוון שבארכיון הגיב פרות ברוכים בעבודה שיטתית, כגון הסקירה המפורטת על "רישום הלידות, הפטירות והנשואין בקהילות היהודיות באירופה, בארץ-ישראל ובמדינת ישראל", שהופיעה בכתב-העת הבינלאומי "ארכיבוס" (R. Blumenthal, Ch. Fraenkel, J. Raba, P.A. Alsberg: Registration of Births, Deaths and Marriages in European Jewish Communities, in Palestine and in Israel, Archivum, Revue Internationale des Archives, vol. IX, 1959) ואשר חלקה הראשון היה במידה רבה פרי עבודתה. על הדיק הרב, שבו הצטיינו כל עבודותיה, אפשר לעמוד באחרונה שבהן, שלא זכתה לראותה: תאור של שמונה תעודות לתולדות יהודי גרמניה והסברת נסיבותיהן, בקובץ "מן הגנזים" ב', של י.ל. ביאלר (הוצ' היכל שלמה, ירושלים, תשכ"ט). וכן מעידות על כך עבודותיה הגיניאלוגיות הרבות.

ברם, לחבריה בעבודה לינקת היתה הרבה יותר מאשר העובדת המרכזית שבסגל הארכיון, אשר להצלחתו בעבודה היה לה חלק כה גדול. היא היתה הרוח הטובה בינינו — בחינה, בהומור שלה ובסגולותיה האנושיות הנדירות תרמה כה רבות להווצרותה של אותה רוח-צוות שבה מתברך הארכיון. קשה עלינו מאד הסתלקותה — לא רק מפני שהכירה את הארכיון ואת חטיבותיו השונות הכרה אינטימית, באשר ליוותה את כל שלבי התפתחותו

בעשור האחרון, אלא מפני שהזדהתה כל כולה עם הארכיון ועם מטרותיו, ללא פניות וללא סטיות. היא חיה והיא חשה אותו ולא פסקה מלעסוק בענייניו אף שעות רבות מחוץ למסגרת העבודה הרשמית. התלהבותה ודבקותה היה בכוון להדביק את הזולת ובאישיותה הנלבבת השפיעה רבות לעיצוב אותה אוירה טובה שבקיומה חשו גם החוקרים הרבים הנזקקים לאוספי הארכיון.

לינקה בלומנטל תחסר לנו עד מאד, אך דמותה האצילה תשאר חיה בזכרונם של כל אלה, שזכו להיות במחיצתה במשך שנים רבות. יהא זכרה ברוך !